

[Grethe Fenger Møller]

serne er øget mærkbart siden 1974, og dette har haft en meget væsentlig indflydelse på lønudviklingen og dermed også på konkurrenceevnen. Den automatik, der findes i reguleringen af dagpengeydelse, medfører, at der rejses krav på minimalloansområdet. Dette betyder, at regulering af dagpengeydelse i praksis bliver en loftstang for at få lønforhøjelser. Dermed kommer vi til at skabe en longlidning, og det bliver således, at longlidningen bliver en meget væsentlig del af lønnen. Dette er uretfærdigt over for de grupper i samfundet, tjenestemænd og funktionærer, hvis løn ligger fast, og som derfor ikke har mulighed for at få en sådan longlidning.

Mange eksperter har fortalt os, at automatikken i ydelserne er med til at gøre enhver økonomisk målsætning illusorisk og meningsløs. Senest kom dette til udtryk i det økonomiske sekretariats halvårsvurdering. Automatikken på en række områder slår regeringens målsætning om at holde betalingsbalanceunderskuddet nede på 6½ mia. kr. i 1979 i stykker. Det kan altså ikke lade sig gøre, selv om der skulle ske det helt uventede, at overenskomstforhandlingerne ender med det resultat, at der ikke kommer nogen stigninger i grundlønningerne.

Får vi da ikke her sort på hvidt et bevis på automatikkens skadelige følger i dagens Danmark? Man kan egentlig godt forstå, at der i sin tid blev indført et sådant system, dengang da vi havde bedre økonomiske kår. Da kunne man sige, at ydelserne fulgte pristallet op, og dermed havde man en form for borgfred. Alle kunne være glade og tilfredse, men det forudsatte, at vi havde god beskæftigelse og en mild inflation. Der er ganske anderledes forhold i dagens Danmark. Derfor er forudsætningerne for en automatisk regulering af dagpengeydelse hvert halve år bristet, og det er derfor politikernes ansvar, at der sker en ændring.

Arbejdsgiverforeningens formand, Jens Thorsen, har sagt, at arbejdsgiverne står i en konkurrencesituation, og så skulle man vel tro, at det var konkurrencen med udenlandske varer, han tænkte på. Nej, ikke i dette tilfælde. Det, formanden for Arbejdsgiverforeningen sigtede til, var den konkurrence, som det offentlige gennem den regulerede dagpengeordning udgør over for dem, der be-

skæftiger folk, og dem, der er i beskæftigelse. Det kan man kalde for ubillig konkurrence.

Udviklingen tvinger os til at bryde op fra det faste mønster. Betalingsbalanceunderskud og arbejdsløshedstallene må få os til at forstå, at folkettingen må tage et ansvar her. Den økonomiske situation kræver vores aktive medvirken også på dette område. Derfor har vi stillet dette forslag. Det er ikke hensigten med forslaget at nedsætte dagpengenes størrelse; en mistanke herom er ganske uberettiget. Vi har lagt os fast på et beløb, der svarer til dagpengestørrelsen pr. 1. januar 1979. Man kunne også lægge sig fast på et andet beløb. Men det, vi har ønsket, er, at folkettingen gøres ansvarligt for dagpengenes størrelse gennem f. eks. en årlig regulering. Kun derigennem er der sikkerhed for, at dette meget betydelige område for de offentlige udgifter bestandig sættes i relation til lønningerne på arbejdsmarkedet, til de offentlige ydelser og til den økonomiske udvikling i det hele taget.

I vort forslag er der indbygget et incitament til at få flere i arbejde. Det kan frygtes, at en tilvænnning til ledighedssituationen gør det vanskeligt for den ledige at sætte alle kræfter ind for på ny at komme i arbejde. At flere er i arbejde er jo ikke blot et samfundsøkonomisk gode, men er også for langt de fleste det, som i meget vid udstrækning forstås ved en menneskeværdig tilværelse. Men det kan være en overvindelse at skulle ud på arbejdsmarkedet igen, hvis man har været længe borte fra det. Derfor har vi stillet forslaget om, at der foretages en beskedent nedsættelse efter 1 års ledighed.

Vi vil også gerne slå et slag for de små arbejdsløsheds-kasser. Mens arbejdsministeren med sit forslag vil have antallet af medlemmer i en arbejdsløsheds-kasse sat i vejret til 5.000, for at den kan blive statsanerkendt, vil vi gå den modsatte vej og give kasser med 1.000 medlemmer en status, der medfører en umiddelbar anerkendelse. Som jeg sagde under behandlingen af arbejdsministerens forslag, mener vi, at de mindre kasser bestrider deres opgave til medlemmernes fulde tilfredshed og også vil kunne gøre dette i fremtiden, selv om de får pålagt flere opgaver, f. eks. administrationen af efterlønnen.

Vi har i arbejdsmarkedsudvalget fået oplyst, at flere af kasserne ikke regner med, at administrationen af efterlønnen volder dem særlige vanskeligheder. Vi mener, at menne-